

§ 594

V 26.9.2018, Valtuutettu Reetta Vanhasen aloite perusterveydenhuollon ja psykiatrisen avohoidon lyhytterapioista

HEL 2018-002602 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Reetta Vanhasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Otso Kivekäs: Lisäys perustelujen loppuun:

"Kaupunginhallitus toteaa, että toimialan tulee selvittää keinoja parantaa nopeaa hoitopääsyä psykiatriselle sairaanhoitajalle sekä keinoja lisätä lyhytpsykoterapiaa jo perusterveydenhuollossa"

Kannattaja: Sanna Vesikansa

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Otso Kivekkään vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 4

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Wille Rydman, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 10

Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Jan Vapaavuori

Kaupunginhallitus hyväksyi Otso Kivekkään vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 4 - 10 (1 tyhjä).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki PL 1
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Liitteet

1 Vanhanen Reetta Aloite Kvsto 28022018 7

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Reetta Vanhasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Reetta Vanhanen ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan perusterveydenhuollon ja psykiatrisen avohoidon lyhytterapioiden lisäämiskeinojen selvittämistä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että lyhytpsykoterapioita käytetään kansallisten Käypä Hoito -suositusten mukaisesti lievien tai keskivaikeiden mieliala- ja ahdistuneisuushäiriöiden hoidossa. Valtaosa näistä potilaista hoidetaan perusterveydenhuollossa hoidon porrasteisuuden mukaisesti.

Helsingin terveysasemilla työskentelee 37 mielenterveys- ja päihdetyön sairaanhoitajaa. Heistä 20 on käynyt kaupungin järjestämän lyhytpsykoterapiakoulutuksen ja muut erityyppisiä perheterapian ja kognitiivisen tai ratkaisukeskeisen psykoterapian koulutuksia. Työntekijöiden täydennyskoulutus ja työnohjaus on jatkuvaa.

Terveysasemien mielenterveys- ja päihdetyön sairaanhoitajien vastaanottojen lisäksi terveysasemilla tarjotaan ryhmämuotoista hoitoa (massenuspotilaiden hoitoryhmät, ahdistuneisuushäiriöpotilaiden hoitoryhmä, unettomuudesta kärsivien hoitoryhmät). Palvelu on järjestetty koko Helsingin alueelle ja ryhmiin voi ilmoittautua itsehoitosivujen kautta. Tämän lisäksi terveysasemien potilaita ohjataan tarvittaessa suoraan psykiatria- ja päihdepalvelujen ryhmäterapiakeskukseen ja fysioterapia- ja liikuntapalvelujen ryhmämuotoisiin hoitoihin.

HUS Mielenterveystalon nettiterapiaan ohjattujen helsinkiläisten määrä on kaksinkertaistunut viimeisen kolmen vuoden aikana (vuonna 2017

noin 1 000 potilasta) ja nettiterapian käyttö lyhytinterventiona lisääntyä edelleen.

Psykiatria- ja päihdepalvelujen liikkuvat yleispsykiatrian ja päihdehoidon työryhmät tarjoavat lyhytinterventioita kaikkialle peruspalveluihin, lastensuojeluun, asumispalveluihin tai asiakkaan kotiin. Toiminta on aloitettu syksyllä 2017.

Jos perustasolla tarjottu hoito ei ole riittävää, potilas ohjataan erikoistalolle, esimerkiksi psykiatrian poliklinikalle. Psykiatrian poliklinikoiden arviointityöryhmien tehtävänä on tarjota lyhytterapioita niitä tarvitseville. Potilaita voidaan tarvittaessa ohjata myös ostopalveluna hankittavaan lyhytpsykoterapiaan. Ostopalvelut täydentävät psykiatrian poliklinikoiden tarjoamia hoitoja. Myös HYKS Konsultaatiopoliklinikka voi ohjata siellä tutkittuja helsinkiläisiä potilaita HUSin ostopalvelupsykoterapioihin.

Kelan kuntoutuspsykoterapian saaminen edellyttää, että hakijan työ- tai opiskelukyky on mielenterveyden häiriön vuoksi uhattuna ja että hakija on ollut psykiatrisen diagnoosin saamisen jälkeen vähintään kolme kuukautta asianmukaisessa hoidossa, johon sisältyy tarpeellinen lääketieteellinen, psykiatrinen ja psykoterapeuttinen tutkimus ja hoito.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut räätälöidään kullekin potilaalle yksilöllisten tarpeiden mukaan. Palvelut tuotetaan monikanavaisesti perus- ja erikoistason yhteistyönä. Toiminta on monimuotoista ja sitä on jatkuvasti kehitetty tarpeita arvioiden.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vanhanen Reetta Aloite Kvsto 28022018 7

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 10.09.2018 § 558

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki PL 1
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

HEL 2018-002602 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

10.09.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian viikoksi pöydälle Otso Kivekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 05.06.2018 § 153

HEL 2018-002602 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon valtuutettu Reetta Vanhasen ym. valtuustoaloitteesta koskien lyhytterapioiden lisäämistä perusterveydenhuollossa ja psykiatrisessa avohoidossa:

”Lyhytpsykoterapialla tarkoitetaan yleensä 6–20 hoitokertaan rajoittuvaa, koulutetun psykoterapeutin antamaa psykologisiin menetelmiin pohjautuvaa psyykkisten vaikeuksien hoitoa. Psykoterapiassa on useita erilaisia suuntauksia, esim. kognitiivinen, psykodynaaminen tai ryhmäpsykoterapia.

Lyhytpsykoterapioita käytetään kansallisten Käypä Hoito -suositusten mukaisesti lievien tai keskivaikeiden mieliala- ja ahdistuneisuushäiriöiden hoidossa. Valtaosa näistä potilaista hoidetaan hoidon porrasteisuuden mukaisesti perusterveydenhuollossa.

Helsingin terveysasemilla työskentelee 37 mielenterveys- ja päihdetyön sairaanhoitajaa. Heistä 20 on käynyt kaupungin järjestämän lyhytpsykoterapiakoulutuksen ja muut erityyppisiä perheterapian ja kognitiivisen tai ratkaisukeskeisen psykoterapian koulutuksia. Työntekijöiden täydennyskoulutus ja työnohjaus on jatkuvaa.

Terveysasemien mielenterveys- ja päihdetyön sairaanhoitajien vastaanottojen lisäksi terveysasemilla tarjotaan ryhmämuotoista hoitoa (masennuspotilaiden hoitoryhmät, ahdistuneisuushäiriöpotilaiden hoitoryhmä, unettomuudesta kärsivien hoitoryhmät). Palvelu on järjestetty koko Helsingin alueelle ja ryhmiin voi ilmoittautua itse kaupungin itsehoitosisujien kautta. Tämän lisäksi terveysasemien potilaita ohjataan tarvittaessa suoraan psykiatria- ja päihdepalvelujen ryhmäterapiakeskukseen ja fysioterapia- ja liikuntapalvelujen ryhmämuotoisiin hoitoihin.

HUS Mielenterveystalon nettiterapiaan ohjattujen helsinkiläisten määrä on kaksinkertaistunut viimeisen kolmen vuoden aikana (vuonna 2017 noin 1000 potilasta) ja nettiterapian käyttö lyhytinterventiona lisääntyy edelleen.

Psykiatria- ja päihdepalvelujen liikkuvat yleispsykiatrian ja päihdehoidon työryhmät tarjoavat lyhytinterventioita kaikkialle peruspalveluihin, lastensuojeluun, asumispalveluihin tai asiakkaan kotiin muutaman arkipäivän sisällä avunpyynnöstä. Toiminta on aloitettu syksyllä 2017.

Jos perustasolla tarjottu hoito ei ole potilaalle riittävää, hänet ohjataan erikoistalolle esim. psykiatrian poliklinikalle. Psykiatrian poliklinikoiden arviointiryhmien tehtävänä on tarjota lyhytterapioita niitä tarvitseville. Potilaita voidaan tarvittaessa ohjata myös ostopalveluna hankittavaan lyhytpsykoterapiaan. Ostopalvelut täydentävät psykiatrian poliklinikoiden tarjoamia hoitoja. Myös HYKS Konsultaatiopoliklinikka voi ohjata siellä tutkittuja helsinkiläisiä potilaita HUS:n ostopalvelupsykoterapioihin.

Kelan kuntoutuspsykoterapian saaminen edellyttää, että hakijan työ- tai opiskelukyky on mielenterveydenhäiriön vuoksi uhattuna ja että hakija on ollut psykiatrisen diagnoosin saamisen jälkeen vähintään kolme (3) kuukautta asianmukaisessa hoidossa, johon sisältyy tarpeellinen lääketieteellinen, psykiatrinen ja psykoterapeuttinen tutkimus ja hoito. Suuri osa perusterveydenhuoltoon masennuksen ja ahdistuneisuushäiriöiden takia hakeutuvista potilaista ei voi saada tai ei tarvitse Kelan tukemaa kuntoutuspsykoterapiaa. Kelalla on lakisääteinen velvollisuus järjestää ja korvata kuntoutuspsykoterapiaa silloin, kun sen edellytykset täyttyvät. Lyhytpsykoterapiat eivät näin ole vaihtoehto Kelan kuntoutuspsykoterapialle, vaan kuntoutuspsykoterapiaa pitäisi tarjota potilaalle esim. vasta siinä vaiheessa, kun asianmukaisesta hoidollisesta lyhytinterventiosta ei ole ollut hyötyä.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut räätälöidään kullekin potilaalle hänen yksilöllisten tarpeidensa mukaan. Palvelut tuotetaan monikanavaisesti perus- ja erikoistason yhteistyönä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä selvittää keinoja parantaa nopeaa hoitopääsyä psykiatriselle sairaanhoitajalle sekä keinoja lisätä lyhytpsykoterapiaa jo perusterveydenhuollossa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Masennus- ja ahdistuneisuusoireiden varhainen tunnistaminen ja alkuvaiheen asianmukainen hoito ehkäisevät oireilun vaikeutumista ja kroonistumista. Lyhytpsykoterapia oikein kohdennettuina on usein potilaalle riittävä sekä vaikuttava ja kustannustehokas interventio. Ryhmämuotoisen hoidon tarjoaman vertaistuen avulla on mahdollista vähentää mielenterveyshäiriöihin liittyvää stigmaa."

Käsittely

05.06.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Hannu Tuominen: Esitän lausunnon viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia jälkeen lisättäväksi: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä selvittää keinoja parantaa nopeaa hoitopääsyä psykiatriselle sairaanhoitajalle sekä keinoja lisätä lyhytpsykoterapiaa jo perusterveydenhuollossa. "

Kannattaja: jäsen Katju Aro

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Hannu Tuominen): Esitän lausunnon viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia jälkeen lisättäväksi: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä selvittää keinoja parantaa nopeaa hoitopääsyä psykiatriselle sairaanhoitajalle sekä keinoja lisätä lyhytpsykoterapiaa jo perusterveydenhuollossa. "

Jaa-äännet: 2

Tapio Bergholm, Esa Olavi Lehtopuro

Ei-äännet: 8

Ahto Apajalahti, Katju Aro, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Sakari Männikkö, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

17.09.2018

Asia/21

Tyhjä: 3

Sami Heistaro, Seija Muurinen, Daniel Sazonov

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Hannu Tuomisen vastatiedotuksen äänin 8 - 2 (tyhjää 3).

Esittelijä

vs. sosiaali- ja terveystoimen toimialajohtaja
Leena Turpeinen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi